

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. — Oglasi, ki jih želijo objaviti v Trstu, morajo biti poslani v uredništvo najpozneje pet dni preden se objavijo. — Oglasi denarnih zavodov mm po 1.2. — Mali oglasi po 20 st. beseda, majhnaj po 1.2. — Oglasi naročnine in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Franciška Asiškega št. 20, 1. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Glas ljudstva za pravice svojega jezika

Javni shod za obrambo naših jezikovnih pravic v Sežani dne 23. aprila 1922

To je bil zopet naš dan: dan slovenske narodne zavesti, nezlomljive volje, slovenskega poštenja! V razsežni dvorani glava pri glavi — do šeststo ljudi. Različne dobe, ali same zrele postave, ki se jim je zrelost odražala na licu. Z zadoščanjem in ponosom si rli na to sliko v dvorani. Kolikor smo mogli ugotoviti, so bile zastopane naslednje občine: Sežana, Zgonik, Veliki dol, Tomaj, Komen, Dutovlje, Povir, Kopri-va, Pliskovica, Veliki Repen, Senožeče, Sinadole, Dolenjavske, Storje, Vojštica, Skopje, Naklo, Divača, Stijak, Avber, Gorjanski, Lokve in uslužbeni pri južni železnici. Kot predsednik političnega društva »Edinost« in kot poslanec — je rekel dr. Wilfan v svojem pozdravnem govoru — vas pozdravljam iz dna srca. Ta vaš današnji nastop je stajen dokaz o vaši zrelosti, je dokaz, kako zna slovensko ljudstvo zahtevati svoje gospodarske kulturne in narodne pravice.

Na to je začel govornik razpravljati v glavni točki dnevnega reda: o preganjanju našega jezika s strani oblasti. (Silen vršič po vsej dvorani.)

Prvi je, seveda, telesni kruh. Ali istotako, kakor posamezen človek ima tudi narod svoje duševne potrebe. Saj človek ni žival. Zato moramo enako skrbeti za svoje materialne in etične potrebe!

Nato je pripovedoval, kako so nekateri sodniki v Trstu na zasebnem zborovanju sklenili, da od 1. maja dalje ne bodo več sprejemali slovenskih spisov, niti več govorili s strankami v našem jeziku! (Hrup, vzkliki ogorčenja.) In ta sklep so storili kar svojevoljno. Vendar pa so sklenili tudi, da za nekatere okrajne sodnije po deželi ostane za sedaj pri starem. Za sodni okraj Volosko v vzhodni Istri — ki je po ogromni večini hrvaški — pa so ukrenili drugače. Stranke bodo mogle pač še vlagati spise v svojem jeziku, ali sodnja sama naj bo poslovala le v laškem jeziku. A če je nasprotna stranka Italijan, bo moral slovenska stranka preskrbeti prevod. Pri sodnjah v Piranu in Kopru pa so naš jezik popolnoma izključeni, dasi je piranski sodni okraj jezikovno mešan, koprski pa po veliki večini hrvaški in slovenski. (Saj se pet minut ven iz Kopra govori že skoro samo slovenski.)

Tu je govornik razložil nalogo sodstva in na njegovo uredbo v naši deželi ter je nadaljeval:

Vse življenje je v tesni zvezi s sodnijskimi opravili in vse občevarje oblasti z ljudstvom se vrši z besedo. Podlaga vsemu je beseda. Posebno pa pri sodnji. In ta beseda mora biti beseda ljudstva! (Viharno vzklikanje, burno, vsestransko pritrdjevanje.) A to posebno se pri sodni oblasti. Kako naj sodnik prav razume tožitelja, toženca, prič, če pa ne pozna njihovega jezika? Tolmač ne koristi, ker je površen, brez znanja in ni v njegovem prevodu nikake-

ga življenja. Zato je neizogibno potrebno, da more sodnik neposredno — brez tolmača — občevariti s stranko v jeziku te poslednje! (Pritrdjevanje.)

Tržaški gospodje »od pravice« pa so sklenili, da domačin ne bo smel neposredno govoriti s sodnikom v svojem jeziku, ampak le italijanski, ali pa s pomočjo tolmača! (Vrišč.) Ravno tisti, ki bi se morali upirati taki krivici, imajo žalosten pogum, da sklepajo: mi si zapiramo ušesa za glas pravice, smo sovražniki svobode! Proti temu moramo mi nastopiti z vso odločnostjo in z vsem ogorčenjem. Ne gre tu le za pravico, ampak tudi za pravico in veljavo našega jezika, in pa, da se ubranimo tudi velike materialne škode. Gre tu tudi za denarni interes.

Ravnokar je povabila Italija v Genovo zastopnike držav in narodov na konferenco. Na tej konferenci gre za pomirjenje, da bi prišlo med narodi do bratskega razmerja. A v tem hipu — sredi genovskih pogajanj — mečejo tržaški sodniki plamenico razdora med nas in Italijane! Celo gospod Salata, načelnik urada za nove pokrajine, je priznal govorniku, da so si tržaški sodniki izbrali »neprimeren tretetok«. Da bi jim pa povedal, da zagrešajo krivico, za to ni imel gospod Salata ne razuma ne srca!

Zadevo pa je treba pojasniti še z druge strani. Rabo jezikov je treba urediti in določiti po pravih in na podlagi zakonov! Celo Avstrija, ki je hotela germanizirati na vseh straneh, je uvidela, da je pri sodnjah treba jeziku ljudstva priznati pravice. Že z zakonom iz leta 1780. — za časa cesarja Jožefa — so priznali, da se morajo rabiti vsi jeziki, ki so navadni v deželi! V Lombardiji in Benečiji, kjer je prebivalstvo italijanske narodnosti, je Avstrija določila italijanski jezik kot uradni jezik sodnij. Ko pa je v letu 1815. tisti del Istre, ki je bil prej pod beneško republiko, prišel pod avstrijsko oblast, so prevzeli enostavno pravilnik iz Milana. Tako se je v Istri uvedla laščina kot poslovni jezik sodnij.

Prišlo je leto 1848., ko je po vsej Evropi divjal vihar revolucije. Vsi narodi so zahtevali narodno svobodo in enako pravico. Tako tudi v Avstriji. Ali potem je prišla reakcija, krut absolutizem. Sadovi revolucije ni bil izgubljeni, ali klic po svobodi in enakopravnosti ni več utihnil. Sledila pa sta poloma l. 1859. in 1866. Na Dunaju so videli, da se proti volji narodov ne da vladati, da se mora jezik ljudstva spoštovati! Temu pa so se uprili Italijani v Istri in v Dalmaciji. Vendar je avstrijska vladavina l. 1883 zakonito priznala, da se moreta tudi Slovenec in Hrvat posluževati pri sodnjah svojega jezika. To stanje je trajalo do danes — 39 let! Toliko let je bil naš jezik že spoštovan tudi tam, kjer je prišel najpozneje do veljave. (Konec prih.)

zavezniki odgovor na nemško noto, ki se glasi: »Gospod predsednik. Podpisani žele naznaniti sprejem Vašega odgovora na svojo noto od 18. aprila, ki je pojasnjevala stališče, na katero so se morali postaviti sprito sklenitve dogovora med rusko in nemško delegacijo. Podpisani jemljejo z zadoščanjem na znanje, da nemška delegacija razume, da je v skladu sklenitve posebnega dogovora z Rusijo o vprašanih, vsebovanih v programu konference, neprimerno, da se nemška delegacija še nadalje udeležuje razprav o določbah dogovora med Rusijo in raznimi državami, zastopanimi na konferenci. Podpisani bi se bili radi vzdružili nadahnjene pisanja o tem predmetu, smatrajo pa za svojo dolžnost, da popravijo nekatere izjave v Vašem pismu.

Vaše pismo nakazuje, da je bila nemška delegacija prisiljena skleniti posebno pogodbo z Rusijo, ker nekateri člani delegacij sklicujočih držav so odklonili upoštevanje velikih težkoč, ki bi jih bili povzročili Nemčiji predlogi, ki so jih sestavili izvedenci v Londonu. Podpisani zastopniki sklicujočih držav so izvršili skrbno preiskavo pri članih svojih delegacij in ugotovili, da ta izjava ni nikakor upravičena. Večkrat so se člani nemške delegacije sestali in govorili s člani delegacij sklicujočih držav, toda nikdar ni bilo rečeno nič, iz česar bi se dalo sklepati, da predlogi, sestavljeni od izvedencev v Londonu, ne nudijo podlage za razpravo na konferenci in da nemška delegacija pripravlja sklenitev posebne pogodbe z Rusijo.

Izjava, da oficijalna pogajanja z Rusijo glede priznanja dolgov izpostavljajo nemško delegacijo nevarnosti, da bo postavljena pred načrt, nesprejemljiv za Nemčijo, toda že odobren od večine članov komisij, je tudi neutemeljena. Konferenca bi ne mogla sprejeti in bi tudi ne sprejela nobenega načrta, ne da bi mogli prej o njem obširno razpravljati merodajni odbori in pododbori, kjer je Nemčija zastopana povsem enakopravno z drugimi državami. Netočna poučenost o ciljih izvedenjskih predlogov ali nesporazumljenje o oficijnih pogajanjih z Rusi, bi bila gotovo lahko upravičena zahteva po obširnejši razpravi v konferenčnih odbori, ne moreta pa upravičiti izvršenega čina. Podpisani morajo valed tega izraziti svoje obžalovanje, da je Vaša nota poizkušala vreti na druge države odgovornost za čin, ki je v takem navzkrižju s smislom za iskrenost in sodelovanje, ki je bistven pogoj za obnovo Evrope.

Podpisani izrečno pridržujejo svojim vladam pravico, da smatrajo za nične in ne sklenjene one določbe rusko-nemškega dogovora, ki se spoznajo za nasprotno obstoječim pogodbam.

Incident se torej smatra za poravnane. Izvolite sprejeti, gospod predsednik, zagotovilo našega globokega spoštovanja.

Podpisane: Facta, Lloyd George, Barthou i. t. d.

Rusko vprašanje

Tudi z ruskim odgovorom ni francoska delegacija zadovoljna, kakor je razvidno iz tozadavnega poročila genovskega poročila agencije »Havas«. Poročevalec pravi, da se Rusi podredili sprejem zaveznikovih zahtev nekaterim pogojem, kakor: takojšnja finančna pomoč Rusiji, nepopolna vzpostavitve lastnine temveč samo njenega usv. fruktusa in priznanje sovjetske vlade, sklepi v Cannesu pa so absolutna načela, ki ne dovoljujejo nikakih pogojev.

Razen tega je prišlo tudi v komisiji izvedencev od incidenta, ki ga je povzročil francoski delegat. Šlo je namreč za neuradno spomenico ruske delegacije, ki je bila razdeljena posameznim izvedencem. Francoski izvedenec je izjavil, da on prizna samo uradni odgovor ruske delegacije in da se na podlagi te spomenice ne more udeleževati dela komisije. Pozneje je bila stvar poravnana, ker je ruska delegacija naznanila, da je po predložitvi uradnega odgovora spomenica brez odgovora. Tako se je mogla danes nadaljevati seja komisije izvedencev. Rusko delegacijo so zastopali Krasin, Rakovski in Litvinov. Z današnjim sestankom je konferenca potom svojih izvedencev prišla do jedra ruskih vprašanj z namenom, da najde rešitev, ki bi jo mogli sprejeti tudi Rusi. Rusi so naglašali, da so Rusiji potrebni krediti, če se hoče opomoci iz svojega težavnega položaja, zavezniki zastopniki pa so zastopali stališče, da se kreditna in tehnična vprašanja ne morejo rešiti, dokler se ne rešijo vprašanja starih obligacij. Razprava je bila mirna in resna. Vsi govorniki so se potrudili, da ostanejo v mejah vprašanja ruskih dolgov.

GENOVA, 24. Na današnji seji podkomisije za ruska vprašanja se je sklenilo po kratkem odporu ruskih delegatov, da se bo vršila najprej razprava o prvih sedmih členih londonske spomenice, ki se tičejo likvidacije starih ruskih obvez. Rusi so predložili ugovore k vsakemu posameznemu členu. Rusi bodo predložili protinacrt k tem sedmim členom.

Kralj v Genovi. — Njegov povratek v Rim GENOVA, 22. Danes je obiskal kralj municipalno palačo, od koder je šel v palačo S. Giorgio, kjer je bil sprejet z burnimi ovacijami.

RIM, 23. Danes predpoldne ob 9 je prišel v Rim kralj s posebnim vlakom iz Soezije.

DUNAJ, 24. Kancelar Schober in ministar financ Guertler sta zopet odpotovala v Genovo.

Francija

Francozi so zadovoljni

PARIZ, 24. Posebni poročevalec agencije »Havas« javlja iz Genove, da so vtiski včerajšnjega dne zelo zadovoljivi. Neki član italijanske delegacije mu je izjavil, da je francoska delegacija s tem, da je doselila in da so zavezniški odgovorili na nemško noto, da so Rusi umaknili svojo spomenico, jasno povedala, da so nevarnosti, katerim se ni voljna izpostavljati. Sedaj Nemci in Rusi vedo, da razpoloženje za spravo ne sme prekoračiti gotovih meja in da Francija in z njo zavezniški ne bodo dovoljevali odpora proti pogodbam ne dvoimnega delovanja. Konferenca je zopet prišla na normalno pot.

Službeno poročilo reparacijske komisije

PARIZ, 24. Reparacijska komisija je izdala sledeče poročilo: V letu 1921. je plačala Nemčija eno milijardo mark v zlatu. 14. decembra l. l. je prosila za odgoditev plačil, ki dospejo 15. februarja 1922. Na podlagi 15. januarja t. l. v Cannesu storjenega sklepa se dovoli Nemčiji odgoditev teh plačil pod nastopnimi pogoji: A. Za čas provizorične odgoditve mora plačevati Nemčija vsakih 10 dni, pričenši s 18. januarja 1922., svoto 32 milijonov zlatih mark. — B. Nemška vlada mora predložiti komisiji vsakih 16 dni načrt za preuredbo s primernim jamstvom ter popoln program za plačilo v denarju in izročitve v naravi v letu 1922. — C. Rok provizorične odgoditve poteče, kakor hitro komisija in zavezniške vlade kaj sklenejo glede v B označenega načrta.

Izvršujoč B je predložila nemška vlada komisiji 28. januarja 1922. vrsto dokumentov, na podlagi katerih je komisija 22. marca 1922. sklenila dovoliti Nemčiji za plačila in izročitve, katere mora izvršiti v letu 1922., delan moratorij, čigar vzdrževanje bo odvisno od izvrševanja gotovih pogojev. S tem sklepom so v smislu S C prenehala provizorična plačila vsakih deset dni. Od 18. januarja do vseh tega 18. marca t. l. je plačevala Nemčija v smislu S A vsakih deset dni 32 milijonov mark v zlatu. Ako se te svote prišlejeje plačilom, ki jih je izvršila Nemčija pred 18. januarja t. l. na račun plačil v denarju za leto 1922., tedaj znaša celokupna svota do 31. marca t. l. izvršenih plačil 281.948.920/40 zlatih mark. Uredba plačevanja vsakih deset dni se je nadomestila s sledečo: Nemčija mora plačati: do 13. aprila t. l. 18.051.079/51 zlatih mark; do 15. maja t. l. 500.000.000, enake svote do 15. junija t. l., do 15. julija t. l., do 15. avgusta t. l., do 15. septembra t. l., in do 15. oktobra t. l.; do 25. novembra in do 15. decembra pa vsakokrat 60.000.000 zlatih mark.

7. aprila t. l. je odgovorila nemška vlada reparacijski komisiji. Odgovor se nanaša na preuredbe, od katerih izvršitve je odvisno vzdrževanje moratorija. Ker ne da odgovor nemške vlade zadoščanja, ji je odgovorila reparacijska komisija 13. aprila t. l. Vendar je nemška vlada izvršila 15. t. m. prvo mesečno plačilo, kakor je predvideno.

Jugoslavija

Mala ententa pred novo politično orientacijo

BELGRAD, 23. Jugoslovenska vlada je včeraj prejela od francoskega ministrskega predsednika Poincaréja noto, v kateri predlaga, da se Mala ententa odzove sestanku na konferenci poslaničkov, da rešijo vprašanje rusko-nemške pogodbe. Poincaré želi odziva Male entente, obenem pa predlaga, da se nemško-ruska pogodba razveljavi oz. ukine. Vlada o tej noti še ni razpravljala. Mala ententa pa stoji pred novo politično orientacijo.

Izjave ministra Kumanudija o konferenci v Genovi in o državnem posojilu

ZAGREB, 23. Finančni minister Kumanudi je imel na poti v Genovo v Zagrebu pogovor z urednikom »Novosti« o uspehih genovske konference in o notranjem in vnanjem državnem posojilu.

Glede uspehov konference v Genovi je minister dr. Kumanudi izrazil optimistično mnenje. Po ministrovem prepričanju je izključeno, da bi se genovska konferenca brez rezultatov razšla. Uspehi genovske konference bodo v prvi vrsti moralnega značaja, veliki praktični rezultati se še ne bodo pojavili.

Glede notranjega posojila v znesku 1 milijarde je minister omenil, da sedaj razpravlja zadevo finančni odbor. Popravil pa je poročila listov v toliko, da niso točna glede njegovega pooblastila za najetje posojila. Minister je pooblaščen najeti posojilo do zneska 1 milijarde.

Glede zunanjega posojila v Ameriki je minister izjavil, da je treba varovati tajnost o dejanjih, gotovo pa je, da bo posojilo imelo uspeh. Pogoji posojila so z ozirom na sedanjí svetovni finančni položaj zelo ugodni. Obrestna mera znaša 8%. Posojilo je treba vrniti tekom 40 let, jugoslovanski državi pa je priznana pravica, da se posojilo lahko izplača tekom 20 let.

V Črni gori ni nobenih nemirov

RIM, 24. Kr. legacija kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev odločno zanika vesti o nemirih v Črni gori.

Romunska

Kralj Aleksander na Romunskem

BUKAREŠT, 24. Včeraj je prišel kralj Aleksander v Sinajo. Z njim se je povrnil tudi kraljica Marija.

Kralj Aleksander je včeraj popoldne sprejel v daljši javni prijemski ministrskega predsednika Nikolo Pašica, ki je poročal o mednarodnem položaju, o genovski konferenci in o jugoslovenskih razgovorih z Italijo glede rapalske pogodbe. Kralj je končno podpisal ukaz, s katerim se izroča ministrskemu svetu kraljevska oblast.

Romunska si ne želi vojne z Rusijo

BUKAREŠT, 24. Neka uradna nota pravi: Nekateri listi so objavili vesti iz inozemskega tiska, po katerih bi se izvrševale na romunskem ozemlju obsežne tajne priprave na vojno proti Rusiji. Iste vesti pravijo, da sta organizatorja teh priprav general Vrangl in general Petljura, da ju je za to pooblastila romunska vlada ter da se sestavljajo oddelki iz ruskih beguncev. Romunska vlada izjavlja uradno in odločno, da širi take vesti komunistični tisk ter da so vse docela izmišljene. Romunska si ne želi vojne, temveč hoče živeti v miru.

Rusija

Amnestija za Kuropatnikina, Petljura in njune pristaje priprave Vrangla

HARKOV, 24. Izvršilni odbor je sklenil: Proglasi se amnestija za pristaje Kuropatnikina, Petljura in Vrangla; amnestija se tiče moštva in častništva, ki je doma iz Ukrajine, a biva v tujini. Tudi generala Kuropatnik in Petljura sta deležna amnestije, toda le pod pogojem, da se odrečeta vsaki akciji proti sedanjí vladi. Vrangl in Savinkov pa sta izključena od amnestije.

Neutrlna zona med Grško in Albanijo

ATENE, 24. Listi pravijo: Grška vlada bo obvestila poslaniško konferenco, da je pripravljena odposlati delegacijo za določitev nevtralne zone med Grško in Albanijo.

Pogoji irskih republikancev za mir

PARIZ, 24. »Matinu« poročajo iz Londona: Izvršilni svet irskih vstajev je naslovil na Dayli Eirean pismo, v katerem se nastavljajo pogoji, pod katerimi so pripravljene republikanci skleniti mir: 1. Vzdržati se ima republika. 2. Dayli Eirean je edini vladni organ. 3. Vojska se imenuje Irish Republican Army, nadzoruje jo iz ljudstva izvoljen izvršilni odbor. Milica se odpušči.

Odgovor Turkov na noto zaveznikov

CARIGRAD, 24. Zastopnik angorske vlade je izročil sinoči zaveznikom visokim komisarjem odgovor svoje vlade na kolektivno noto entente od 15. aprila t. l. V svojem odgovoru zagovarja angorska vlada pravico Turkov do neodvisnosti in do svoje zemlje. Turška vlada je pripravljena začeti z izpraznjenjem hkratno s premirjem. Ker želijo Turki mir, so njihovi delegati pripravljeni se sestati z zavezniški v Izmidu, kjer bi se otvorili začetni razgovori. Ako zavezniški soglašajo, naj obvestijo angorsko vlado.

Podpisane: Jusuf Kemal beg, minister turške velike narodne skupštine.

Nemiri v Tripolitani

RIM, 24. V okolišju Zuavije so napadli Arabci italijanske čete in mirno prebivalstvo; treba se jim je bilo umekniti. Vlada za Tripolitani je poverila polkovniku Couture naloge, da vzpostavi red.

Bethlen na Dunaju

DUNAJ, 24. Ogrski ministrski predsednik grof Bethlen se je mudil včeraj na Dunaju. Predpoldne je razpravljal s kancelarjem Schoberjem glede rešitve političnih in gospodarskih težkoč, ki obstojajo med obema državama. Ministra sta se zedinila, da se v bodoče v primeru nesporazumljenj prosi Holandska, naj razsodi.

Dnevne vesti

Protest proti preganjanju našega jezika iz sodnij. Zadnji »Pučki Prijatelj« je objavil protest slovenskih odvetočnikov v Istri proti preganjanju našega jezika iz sodnij. Iz tega protesta posnemamo: Kr. sodnija v Voloskem — Opatiji je sporočila pred par dnevi podpisanim odvetočnikom doktorjem: Andreju Stangerju, Matku Trinajstiču, Karlu Lukežu, Ivanu Poščicu, Antonu Mandiču in Ulisku Stangerju »odlok« kr. deželnega sodišča v Trstu od 13. marca 1922. št. 80-7-22. ukrepe, ki so se storili, da se omejujejo nesporazumljenja o rabi jezika, katere so se pojavila pri raznih sodnih razpravah. Ker se s tem odlokom krišjo obstoječi zakoni in se z njim teptajo najsvetejše pravice slovenskega prebivalstva Julijske Krajine, ki se nahaja v področju omenjenega sodišča, povzdigajo podpisani na podlagi prisege, ki so jo položili, da bodo kot odvetočniki spoštovali obstoječe zakone in skrbeli, da se bodo spoštovali, proti omejenemu »odloku« sledeči protest:

»S tem odlokom se odpravljajo obstoječi zakoni in naredbe, kolikor se tičejo rabe slovenskega jezika na sodnjah. Te zakone in naredbe bi morali gg. sodniki spoštovati in braniti, dokler se ne izpremenijo s novimi zakonskimi odredbami. Naravnost presenetljivo je, da objavljajo sodniki deželnega sodišča naredbe, ki jih smejo izdati samo zakonodajni činitelji. Glede rabe jezikov na kr. okrajni sodnji v Voloskem«

Konferenca v Genovi

Zavezniški odgovorili na nemško noto - Razprava o ruskih dolgovih

GENOVA, 23. Še preden je bil nemški odgovor na zavezniško protestno noto sporočen francoski delegaciji, je Barthou, predsednik francoske delegacije poslal predsedniku konference Facti noto, v kateri izjavlja, da je nemška nota nesprejemljiva. Predvsem je rusko-nemški dogovor — pravi noto — v navzkrižju s sklepi v Cannesu. Na drugi strani uničuje nemško-ruski dogovor vzajemno zaupanje, ki je neobhodno potrebno za mednarodno sodelovanje, ki ga namerava konferenca udeležiti. Nemška nota vsebuje popolnoma napačno tolmačenje pisma od 18. aprila. Ne bilo bi na mestu se baviti s podrobnostmi smratnih navedb nemške delegacije, katerih neupravičenost dokazuje že iskreno in lojalno postopanje sklicujočih držav. Noto predsednika francoske delegacije zaključuje: »Prepričan sem, da bo V. E. priznala ravnatoko kakor jaz potrebo, da skliče predsedniške delegacije, ki so zbrani pod Vašim predsedništvom, podpisali noto od 10. aprila, da sklepajo o položaju, ki je nastal vsled nemške note. Ta sklep bi se moral, če hoče biti koristen, storiti čim prej.»

Bolj obširno pojasnjuje stališče francoske delegacije poročilo genovskega poročevalca agencije »Havas«. Poročilo pravi, da nemški odgovor ne odstranjuje dvomov in sumov, pač pa jih še potrjuje toliko vsled dvoumnosti, kolikor vsled protislovij, ki jih vsebuje.

Kanceler Wirth pravi na eni strani, da je bil nemško-ruski odgovor podpisan vsled vesti, da se pogajanja v villi Albertis bližajo zaključitvi, ki se protivi nemškemu interesom; na drugi strani pa kanceler priznava, da je bil dogovor skoraj sklenjen že pred konferenco v Genovi.

Nemški odgovor pravi nadalje, da se Nemčija ne bo udeleževala sklepanja prve komisije o vprašanih, ki so bila urejena v nemško-ruskem dogovoru. To pomeni, da se Nemčija namerava udeleževati sklepanja komisije o vseh drugih vprašanih, ki se tičejo Rusije. To pa ni v skladu z zahtevami zaveznikov, ki so sporočili Nemčiji, da je izključena od razprave o vseh nemških vprašanih. To so vzroki, zaradi kate-

rih je predsednik francoske delegacije prosil predsednika konference, naj skliče zavezniške zastopnike k sestanku, na katerem se bo razpravljalo o pismu dr. Wirtha.

Noto francoske delegacije, iz katere je razvidno, da je Francija na tem, da povzroča vedno nove incidente, ki naj bi eventualno onemogočili delovanje konference, je, seveda, izzvala protinoto predsednika nemške delegacije Wirtha, ki je pisal predsedniku konference pismo, v katerem protestira proti odstavitvi v francoski noti, v katerem se baje nahajajo tudi besede »lažnjive navedbe« nemške delegacije.

Še hušje posledice je imela nota francoske delegacije pri drugih zaveznikih, posebno pri angleški delegaciji, katere predsednik Lloyd George je prevzel neljubo nologo, da pripelje ladjo konference na vsak način v pristanišče in mora dosledno poravnati spore, ki jih povzročajo — kakor je izjavil sam pred dnevi — tisti, ki ne želijo konferenci uspeha. Valed tega se je takoj po izročitvi francoske note angleška delegacija sestala in določila svoje tozadevno stališče, ki je to, da se ima smatrati incident, povzročen vsled dogovora za rešen; edino-le se morajo zahtevati od Nemcev še nekatera pojasnila. Trditve v nemški noti, da so zavezniški vedeli za rusko-nemška pogajanja, ni točna in se mora pojasniti. Glede sodelovanja Nemčije pri prvi komisiji, ki se bavi z ruskimi vprašanji, se mora nemška delegacija izjaviti, ali sprejema zavezniški pogoj, da se sploh ne udeležuje dela te komisije, ali pa vztraja na tem, da se udeležuje razprav o vprašanih, ki niso rešena v rusko-nemški pogodbi. V tem zmislu so se zavezniški zastopniki tudi sporazumeli na snočnem sestanku.

Na današnjem sestanku, ki je bil odprt s pomočnim izjavo romunskega ministrskega predsednika Bratiana, ki je poudarjal v imenu Male entente, da države Male entente žele, naj konferenca uspešno nadaljuje svoje delo v dosegu mira, kar pomeni, da je Mala ententa nastopila proti neprestanem povzročanju nepotrebnih incidentov, na današnjem sestanku je bil torej sestavljen in podpisan

Opatiji so na novo došli sodniki v l. 1921. odredili »motu proprio«, da se imajo razprave brez vsake izjeme voditi ohranjenosti izdajati sklepi samo v italijanskem jeziku, medtem ko je strankam samo dovoljeno vlagati spise v slovenskem jeziku. Nadalje pravi protest, da so se podpisani odvetniki pritožili proti temu odloku na kr. deželni sodišču, ki pa ni našlo niti za potrebno, da bi odgovorilo. Sodniki so s tem »odlokom« razdelili prebivalstvo sodnega okraja Opatija - Volosko v dva razreda: v gospodujočega in službečega. »Ta odlok je naravnost neznanostna gorostasen in podpiran s zdi odveč, da bi ga nadalje pobijali, temveč ga proglašajo ne samo za nezakonitega, nego z ozirom na čas, v katerem živimo, za pravi anahronizem.« V nadaljevanju se protest sklicuje na dnevni red, ki ga je zbornica sprejela 28. 11. 1920. povodom razprave o rapalski pogodbi in v katerem je rečeno, da se bo dogovorodnem zamenjena slobodna uporaba jezika, kulture in vere ter zahtevano, da se mora ta protizakoniti odlok razveljaviti. Tako dviga glas protesta proti preganjanju našega jezika en stan za drugim, ena občina za drugo. Vse naše ljudstvo od Triglava do Pule mora skočiti na noge za pravice našega jezika. Skrunilcem zakonov in kršiteljem naših pravic mora ves naš narod povedati, da si ne bo dal teptati svojih svetlinj.

Glasovanje o avtonomiji. Kakor smo poročali že v nedeljski številki, se je vršila preteklo soboto najvažnejša seja deželne posvetovalne komisije za Julijsko Krajino. Osrednji urad za nove pokrajine je pred kratkim pozval posvetovalne komisije novih pokrajin, naj čimprej izrazijo o vprašanju avtonomije svoje mnenje, da mu bo služilo za podlago pri sestavljanju končnega predloga o tej zadevi za osrednjo posvetovalno komisijo in potem za parlament. Temu pozivu se je imelo odzvati posvetovalna komisija na svoji zadnji seji, ki se je vršila preteklo soboto. Bili so zastavljeni trije predlogi: proti avtonomiji, za avtonomijo in končno nekak posredovalni predlog, ki je bil dasi bolj prikriti vendar v bistvu proti pravi avtonomiji. Glasovalo se je najprej o protiautonomističnem predlogu (odv. Mrach), potem o »posredovalnem« (odv. Ara) in končno o avtonomističnem predlogu (dr. Petrarin). Vsi trije predlogi so propadli. Za predlog Mrach-Asquini-Tamara, torej za odpravo avtonomije po glasovali: Ara, posl. Banelli, Belli, Bennati, Bonavia (zupan iz Tržiča), Mayer (lastnik »Piccola«), Mosconi, posl. Savich, Valerio, Zanolla. Skupaj 10 glasov. Proti temu predlogu so glasovali: posl. Albanese, Bombig, Bonne (zupan mesta Gorice), Chersich (predsednik istrskega izrednega dež. odbora), Cosolo, prof. Inwinkl, posl. Lavrenčič, prof. Matejčič, Pesante, dr. Petrarin (preds. gor. dež. odbora), poslanec Podgoričnik, dr. Puecher, baron Rinaldi, Sbiša, posl. Šček in posl. Wilfan. (Skupaj 17 glasov). Tržaški zupan dr. Pitacco in predsednik tržaške trgovske zbornice dr. Venezian sta ob začetku glasovanja zapustila dvorano in se nista udeležila nobenega glasovanja. 2. Za posredovalni predlog, torej za skoraj popolno zadušitev naše deželne in občinske avtonomije po glasovali: Albanese, Ara, Banelli, Bonavia, Chersich, Cosolo, Mayer, Mosconi, Pesante, Sbiša in Savich. (Skupaj 10 glasov). Proti temu predlogu so glasovali: Belli, Bennati, Bombig, Bonne, Inwinkl, Lavrenčič, Matejčič, Petrarin, Rinaldi, Šček, Stanger, Wilfan in Zanolla. (Skupaj 14 glasov). Dr. Puecher in dr. Valerio sta se glasovanja vzdrla. 3. Za avtonomistični predlog dr. Petrarina so glasovali: Bombig, Bonne, Inwinkl, Lavrenčič, Matejčič, Petrarin, Podgoričnik, Rinaldi, Šček, Stanger in Wilfan. (Skupaj 11 glasov). Proti avtonomiji so glasovali: Albanese, Ara, Banelli, Belli, Bennati, Bonavia, Cosolo, Mayer, Mosconi, Pesante, Savich, Valerio in Zanolla. (Skupaj 13 glasov). Glasovanja so se vzdrljali Puecher, Chersich in Sbiša. — Tako so propadli vsi trije predlogi. K temu zanimivemu glasovanju se bomo povrnili.

Shod republikanske stranke. V nedeljo se je vršil spredod republikancev na Grad. Že ob 9 predpoldne so se začeli zbirati pristajali republikanske stranke v ulici Settefontane, kjer je sedež republikanskih organizacij v Trstu. Ob 9½ je bila množica zbrana in ob 10 je spredod krenil po ul. Settefontane, Corso Garibaldi, čez Goldenjov trg, ul. Sartorio, XX Settembre, ul. Cesare Battisti, S. Giovanni, Corso Vittorio Emanuele, ul. Riborgo in skozi staro mesto na Grad. Na Gradu je imel gosp. Facchinetti govor, nakar se je spredod povrnil v ul. Settefontane, kjer se je množica zopet razšla. Mnogo republikancev je nosilo rdeče ali črne srajce. V spredodu je bilo nad sto zastav in več godb (fanfar). Spredoda so se udeležili tudi republikanski poslanci Conti, De Andreis in Chiesa. — V nedeljo je shod nadaljeval svoje delo. Razpravljalo se je o poročilu strankinega vodstva in o splošnih smernicah stranke. Končno je bila sprejeta sledeča resolucija: »XV. shod italijanske republikanske stranke poudarja, da je vodstvo stranke vedno in pravilno tolačilno besedi in duhu dnevnega reda, ki je bil sprejet na shodu v Jakinu leta 1920, in da je s svojim delom navajalo stranko k proučevanju državnih vprašanj in pripravljal tla za izbristritve idej stranke same, izjavlja, da ima velike zasluge za republikanske

organizacije in odobrava popolnoma ameriške in delovanje vodstva.« Ta dnevni red je bil sprejet s 21.500 glasovi proti 250. — Včeraj predpoldne se je zborovanje nadaljevalo. Poslanec Conti je imel daljši govor, v katerem je razpravljal o splošnem položaju stranke in o njenem razmerju napram drugim sosednim italijanskim strankam. Rekel je, da mora republikanska stranka ohraniti popolno neodvisnost in da mora neodvisno nastopati tudi pri volitvah. Socialistični proletarijat je treba smatrati, da se ne nahaja izven republikanskega gibanja. Fasišem je v krizi in se bo prelevil v nacionalizem. Ravno tako je kritičen položaj demokracije, ki bo razpadla. Glede ljudske stranke je rekel, da je njeno avtonomistično gibanje nejasno, toda vsebuje nekaj dobrega. Vse pokaže, da so republikanci poklicani, da dajo Italiji pravo svobodo in pravo rešitev.

Tirolci za avtonomijo. Ustavni odbor posvetovalne komisije za Tridontinsko Benecijo je imel pred nekaj dnevi sejo, na kateri se je bavil z vprašanjem avtonomije novih pokrajin. Odbor se je enoglasno izjavil za ohranitev avtonomije. Konec tozadavne resolucije se glasi: »Odbor naglašja, da zahtevajo avtonomijo zastopniki obeh narodnosti Tridontinske Benecije, ker jo smatrajo za najprimernejše sredstvo za zadovoljitev potreb in interesov ene in druge narodnosti, naglašja končno, da je bilo načelo avtonomije potrjeno že v svetemem činu aneksije, tako da bi bilo nadaljnje razpravljanje o tem načelu odveč, se pridružuje nedavnemu sklepu goriškega izrednega odbora ter poziva osrednji urad za nove pokrajine, naj čim prej izdela načrt ustave, s katerim naj se, in sicer tako da ostanje deželne in občinske avtonomije novih pokrajin v svojem bistvu nedotaknjene, spravi avtonomije v smislu čl. 4. zakona o aneksiji v sklad z zakoni italijanskega kraljevstva.

Domovinska pravica. Lokavec pri Ajdovščini. Dan razglasitve seznama občanarjev 10. aprila 1922., rok za reklamacije do 10. maja 1922.

Za ustanovitev ženske organizacije. Naše žensko je naproseno, da se v čim obilnejšem številu udeležijo sestanki, ki se bo vršil v sredo, 26. t. m. ob 5 uri pop. v prostorih Slovenskega čitalnice v ul. Torbianca 39, I. v svrhu razgovora o ustanovitvi splošne ženske organizacije za Julijsko Krajino. Sklicateljica.

Kdo ve kaj? Dne 11. februarja t. l. je odšel iz hiše št. 30 v Ricmanjih, kjer je služil za pastirja, 13 letni deček Silvester Kuret. Zbežal je baje, ker se je bal svojega očeta radi nekega pregreška. Oče ga je iskal po vseh bližnjih in tudi bolj oddaljenih krajih — celo 7 ur daleč. Ali nikjer ni mogel doslej najti nobene sledi za dečkom. Samo toliko je doznal, da je prvo noč spal v neki hiši v Bazovici. Deček je telesno precej razvit, ima kostanjeve lase, je širokega obraza. Na sebi je imel staro, že ponošeno obleko. Je precej dobrega razuma, ali svojevoljen in neubogljiv. Starši so seveda v hudih skrbih in prosijo, da bi jim, kdor bi kaj vedel o tem dečku, hitro sporočil. Če je morda pri kakih dobrih ljudeh, naj le ostane tam, dokler se njegovi domačini ne zgledajo. Naslov: Mihael Kuret, Ricmanje v Istri, št. 10.

Vrdeški Sokol. Danes zvečer odbora seja. Odbor »Slovenskega čitalniškega društva za Istro« bo imel sejo v četrtek, dne 27. t. m. ob 4. uri na Sp. Skofljah. Predsednik.

Iz tržaškega življenja

Ubojstvo na klanu Sv. Klare. V nedeljo zvečer okoli 8½ se je odigral na samotnem, slaborazvitelem klanu Sv. Klare pri Sv. Justu spopad med fašisti in neznanimi mladenci: en fašist je bil ubit, drugi pa težko ranjen. Evo poročila o spopadu: Šest fašistov, med njimi 15 letni Aldo Ivančič, 20 letni Vili Haynau, stanovalci v ulici Paolo Diacono št. 5, in neki Desman, je šlo ob goromljeni uri po klanu Sv. Klare proti plesni dvorani Berger. Med potjo, in sicer nadele od hiše št. 7 so našli na kalih pet ali šest mladencev. Tedaj je prišlo med grupama do hudega sporenja. Beseda je dala besedo in tako so si skočili vročkrvni mladenci za vrat. Pretep ni trajal dolgo. Kmalu se je začelo par strel in fašist Ivančič se je zgrudil mrtve na tla: bil je zadet v glavo in v prsa. Ranilci so se spustili v beg v reber proti ulici Tommaso Grossi, za njimi pa fašist Haynau. Tudi on je bil ranjen pod pazduho. Ko je došel na vogal klanca Sv. Klare in ulice Tommaso Grossi, so mu opesale moči in se je zgrudil na tla. Pozneje so ga odpeljali z avtomobilom rešilne postaje v nevarnem stanju v mestno bolnišnico.

Na tleh, kakih 6 korakov od ubitega fašista, je ležala zlata verižica, gumb od manšete, svetiljca in 6 praznih patronj; ubiti fašist je na desni roki opraskan. Vse to priča, da se je vršil pretep. Eno uro in pol po tem dogodku je prihrumelo pred gostilno Leopolda Košute v ulici della Te. št. 47 kakih 50 fašistov v črnih srajci in vojaških hlačah. V gostilno je stopilo le kakih 15 fašistov, ostali so čakali na ulici. — Dvignete roke! — so zaukazali fašisti gostilničarju. Ta je dvignil roke in fašisti so ga preiskali brez uspeha. Nato so vneli navzočim pivcem, naj tudi oni dvignejo roke, da jih preiščejo. Pivci so se pokorili temu ukazu.

»Da.«
»Dobro; recite poveljniku, če je pripravljen poslušati me, ker mu moram nekaj važnega povedati.«
Pedro je odšel.
»Filip, prosta bova, toda poveljniku morate reči, da niste Aminu soprog.«
»Tega ne morem, Kranc. Nočem več lagati.«
»Skoda! Toda se ne udate mojemu načrtu, res ne vem, kako naj vse stvar izvedem. A vseeno bom poizkusil.«
»Pomagaj vam bom v vsem, le svoje žene ne morem zanikati. Ne, ne, nikdar!«
»No, dobro. Mogoče si izmisliš pravilico, ki bo ustregla obema strankama. Počakajte, da malo pomislim.«
Malo časa je vstopil poveljnik rekoč: »Kot sem čul, bi mi rada nekaj razodela. No?«
»Najprej pripelji me pred našo onega fašista.«
»Ne vem, kam naj te odpeljem?« je odvrnil poveljnik, »kaj mi hočete povedati?«
»Ali veste s kom imam opraviti, če govorite z onim onepokim pokvečenim mornarjem?«
»S holandskim mornarjem vendar.«
»Ne z dahom — z demonom, ki je povzročil naš brodom in govori grineze nesrečo.«

Fašisti so jih preiskali. Fašisti se pa niso zadovoljili s preiskavo, nameravali so tudi gostom zmetati kozarce v glavo. En fašist visoke postave je celo zagrabil v roke literarno steklenico, polno črne vina, in jo zagnal z vso močjo gostu Alojziju Kovačiču, stanujočemu v ulici Rigutti št. 15, v glavo. Pred odhodom so vročkrvni mladenci že preleteli goste s palicami. Nato so jih pa odvedli na ulico. Tu so zopet začeli padati batine po pivcih. Ko so izvršili fašisti to operacijo, so se nemoteno odstranili.

Okoli 10. ure zvečer je šel komunistični mestni svetnik Ederico Visintini, stanujoč v ulici Gaspare Stampa št. 7, po trgu dell'Unità proti domu. Tedaj ga je ustavila grupa fašistov. — Kam greste? — so ga vprašali fašisti. — Domov — je dejal nagovorjen.

Ko je izgovoril mestni svetnik to besedo, so mu pljunili fašisti v obraz, nato so mu pripeljali še par zausnič, eden izmed fašistov pa je potegnil iz žepa samokres in je ustrelil mestnega svetnika v trebuh. Po tem dogodku so se razkoračili fašisti na vse strani. Visintini ni vedel sprva, da je ranjen, ker ni občutil bolečin. Šele ko se je odpravil k počitku, je videl, da ima srajco krvavo. Tedaj se je odpravil v bolnišnico, kjer so ga operirali. Njegovo stanje je opasno.

Bruno Sabadini, star 21 let, brat komunističnega mestnega svetnika, stanujoč v ulici Riborgo št. 17, se je sodelil — mladenci ni pri dobrem zdravju — včeraj popoldne okoli 4. ure na trgu Rosario v starem mestu. Tedaj je zagledal grupo oboroženih fašistov, ki je korakala proti njemu. Pri tem pogledu so ga obile črne slutnje: sumil je, da ga nameravajo fašisti preteptati, ker je poznan za brata komunističnega mestnega svetnika. Brez premisleka na morebitne posledice se je spustil v divji beg proti ulici Del Volto, kjer je našel pribežališče v neki veži. Toda fašisti so ga kmalu iztaknili v veži. Tam so ga vzeli v delo, mu pripeljali par zausnič, nato mu je zasedel eden izmed njih bodalo v hrbet in sence. Ranjenca so odpeli v težkem stanju v mestno bolnišnico. Zasižali smo Sabadinijevo mater. Izjavila je, da so fašisti kmalu po dogodku ustrelili trikrat proti njej, a jo k sreči niso zadeli.

Angele Lonat, republikanec, stanujoč v ulici del Ponte št. 4, je stal včeraj popoldne na trgu del Unità. Tedaj se mu je približala grupa fašistov in ga začela tepsti s palicami po glavi in po hrbtu. Napadenec, ki je dobil lahko pretresenje možganov, je dobil prvo pomoč na rešilni postaji.

Zupan Pitacco je obiskal včeraj v mestni bolnišnici komunističnega mestnega svetnika Visintinija.

Braicov naslednik. Kakor znano, so v noči od petka na soboto vdrli tatovi v skladišče moke Maiani na trgu della Libertà št. 4. prevrtili železno blagajno in se polastili 15.000 lir ter nekaj neveljavnih čekov za 120.000 lir.

V nedeljo so uvedli policijski organi preiskali v stanovanju Ivana Cermela v Carbolu št. 386. Ivan Cermel je brat onemu Marijanu Cermelu, katerega poznajo vlomilci, roparji, sleparji itd. pod imenom »il famoso grigio«. »Il famoso grigio« je poznan na policiji kot izvežban vlomilec. V zadnjem času je hotel naskočiti železno blagajno v mestni bolnišnici, a so ga prišli. Par dni po tem dogodku je nenadoma zbolel. Odpeljali so ga v mestno bolnišnico, kjer so ga seveda držali pod policijskim nadzorstvom. Toda kljub temu se mu je posrečilo pobegniti v neznan kraj. Marijan Cermel je kriv poleg neštetihi vlomov tudi umora. Predidno torej k hišni preiskavi! Policijski organi niso našli v stanovanju Ivana Cermela nič sumljivega. Tudi v stanovanju Antonije Adamove, ki biva v isti hiši, so uvedli funkcijonarji preiskavo, toda istotako brez uspeha. V stanovanju zakonov Glacimani — v isti hiši — so pa imeli krasen uspeh: v nekem omotu, ki je bil skrit v omari, so našli 2300 lir in tri zlatnike. Pozneje je prineslo policijske oblasti na svetlo, da je bila gorlomenejena svota ukradena v blagajni tržnice Maiani. Zenska je bila zaslišana. Izjavila je, da se je pojavila v soboto sjutraj v njenem stanovanju Marijan Cermel in jo zaprosil, naj mu shrani skrivnostno omot. Zenska mu je seveda nič slabega slutet ustregla želji. Ker se je izkazala njena nedolžnost, so jo pustili na prostih nogah. Policija zasleduje predrežnje vlomilce, toda do sedaj brez uspeha. Domneva se, da je pobegnil v Nemško Avstrijo.

Policijsko oblastvo je izvedelo, da se je bil »il famoso grigio« nekoč izrazil proti svojim tovaršem in znančema, da hoče na vsak način zavzemati mesto tolovajev Braica. Noče prejeti v roke pravice, kot mrtev...

Vlom v železno blagajno. V noči od nedelje na ponedeljek so vdrli vlomilci v urade lastnika kavarnar »Specchi« v ulici del Teatro, prevrtili železno blagajno in se polastili par tisoč lir.

Kdo ga je ranil? Včeraj ponoči so pripeljali v mestno bolnišnico neznanca, ki je bil težko ranjen na raznih delih telesa. Našli so ga v neki ulici v starem mestu. Ni se moglo še ugotoviti, ali gre za poskušnega samomora, za roparski napad ali pa za kaj drugega.

Poskušna samomor? V nedeljo popoldne so rešili iz morja pri pomolu »Audace« nekega Angela Kravosa. Odpeljali so ga v bolnišnico. Kravos je pravil, da je padel na nesreči v vodo. Vendar se pa domneva, da ne odgovarja to po okoliščinah resnici: gre najbrž za poskušnega samomora.

Vest z Goriškega

»Tiholapa«, narodni igrokaz v 5 dejanjih bo vprizorilo v nedeljo 30. aprila sloj. izob. društvo »Podgora« v dvorani g. St. Breganta

»Da.«
»Dobro; recite poveljniku, če je pripravljen poslušati me, ker mu moram nekaj važnega povedati.«
Pedro je odšel.
»Filip, prosta bova, toda poveljniku morate reči, da niste Aminu soprog.«
»Tega ne morem, Kranc. Nočem več lagati.«
»Skoda! Toda se ne udate mojemu načrtu, res ne vem, kako naj vse stvar izvedem. A vseeno bom poizkusil.«
»Pomagaj vam bom v vsem, le svoje žene ne morem zanikati. Ne, ne, nikdar!«
»No, dobro. Mogoče si izmisliš pravilico, ki bo ustregla obema strankama. Počakajte, da malo pomislim.«
Malo časa je vstopil poveljnik rekoč: »Kot sem čul, bi mi rada nekaj razodela. No?«
»Najprej pripelji me pred našo onega fašista.«
»Ne vem, kam naj te odpeljem?« je odvrnil poveljnik, »kaj mi hočete povedati?«
»Ali veste s kom imam opraviti, če govorite z onim onepokim pokvečenim mornarjem?«
»S holandskim mornarjem vendar.«
»Ne z dahom — z demonom, ki je povzročil naš brodom in govori grineze nesrečo.«

»Da.«
»Dobro; recite poveljniku, če je pripravljen poslušati me, ker mu moram nekaj važnega povedati.«
Pedro je odšel.
»Filip, prosta bova, toda poveljniku morate reči, da niste Aminu soprog.«
»Tega ne morem, Kranc. Nočem več lagati.«
»Skoda! Toda se ne udate mojemu načrtu, res ne vem, kako naj vse stvar izvedem. A vseeno bom poizkusil.«
»Pomagaj vam bom v vsem, le svoje žene ne morem zanikati. Ne, ne, nikdar!«
»No, dobro. Mogoče si izmisliš pravilico, ki bo ustregla obema strankama. Počakajte, da malo pomislim.«
Malo časa je vstopil poveljnik rekoč: »Kot sem čul, bi mi rada nekaj razodela. No?«
»Najprej pripelji me pred našo onega fašista.«
»Ne vem, kam naj te odpeljem?« je odvrnil poveljnik, »kaj mi hočete povedati?«
»Ali veste s kom imam opraviti, če govorite z onim onepokim pokvečenim mornarjem?«
»S holandskim mornarjem vendar.«
»Ne z dahom — z demonom, ki je povzročil naš brodom in govori grineze nesrečo.«

»Da.«
»Dobro; recite poveljniku, če je pripravljen poslušati me, ker mu moram nekaj važnega povedati.«
Pedro je odšel.
»Filip, prosta bova, toda poveljniku morate reči, da niste Aminu soprog.«
»Tega ne morem, Kranc. Nočem več lagati.«
»Skoda! Toda se ne udate mojemu načrtu, res ne vem, kako naj vse stvar izvedem. A vseeno bom poizkusil.«
»Pomagaj vam bom v vsem, le svoje žene ne morem zanikati. Ne, ne, nikdar!«
»No, dobro. Mogoče si izmisliš pravilico, ki bo ustregla obema strankama. Počakajte, da malo pomislim.«
Malo časa je vstopil poveljnik rekoč: »Kot sem čul, bi mi rada nekaj razodela. No?«
»Najprej pripelji me pred našo onega fašista.«
»Ne vem, kam naj te odpeljem?« je odvrnil poveljnik, »kaj mi hočete povedati?«
»Ali veste s kom imam opraviti, če govorite z onim onepokim pokvečenim mornarjem?«
»S holandskim mornarjem vendar.«
»Ne z dahom — z demonom, ki je povzročil naš brodom in govori grineze nesrečo.«

»Da.«
»Dobro; recite poveljniku, če je pripravljen poslušati me, ker mu moram nekaj važnega povedati.«
Pedro je odšel.
»Filip, prosta bova, toda poveljniku morate reči, da niste Aminu soprog.«
»Tega ne morem, Kranc. Nočem več lagati.«
»Skoda! Toda se ne udate mojemu načrtu, res ne vem, kako naj vse stvar izvedem. A vseeno bom poizkusil.«
»Pomagaj vam bom v vsem, le svoje žene ne morem zanikati. Ne, ne, nikdar!«
»No, dobro. Mogoče si izmisliš pravilico, ki bo ustregla obema strankama. Počakajte, da malo pomislim.«
Malo časa je vstopil poveljnik rekoč: »Kot sem čul, bi mi rada nekaj razodela. No?«
»Najprej pripelji me pred našo onega fašista.«
»Ne vem, kam naj te odpeljem?« je odvrnil poveljnik, »kaj mi hočete povedati?«
»Ali veste s kom imam opraviti, če govorite z onim onepokim pokvečenim mornarjem?«
»S holandskim mornarjem vendar.«
»Ne z dahom — z demonom, ki je povzročil naš brodom in govori grineze nesrečo.«

»Da.«
»Dobro; recite poveljniku, če je pripravljen poslušati me, ker mu moram nekaj važnega povedati.«
Pedro je odšel.
»Filip, prosta bova, toda poveljniku morate reči, da niste Aminu soprog.«
»Tega ne morem, Kranc. Nočem več lagati.«
»Skoda! Toda se ne udate mojemu načrtu, res ne vem, kako naj vse stvar izvedem. A vseeno bom poizkusil.«
»Pomagaj vam bom v vsem, le svoje žene ne morem zanikati. Ne, ne, nikdar!«
»No, dobro. Mogoče si izmisliš pravilico, ki bo ustregla obema strankama. Počakajte, da malo pomislim.«
Malo časa je vstopil poveljnik rekoč: »Kot sem čul, bi mi rada nekaj razodela. No?«
»Najprej pripelji me pred našo onega fašista.«
»Ne vem, kam naj te odpeljem?« je odvrnil poveljnik, »kaj mi hočete povedati?«
»Ali veste s kom imam opraviti, če govorite z onim onepokim pokvečenim mornarjem?«
»S holandskim mornarjem vendar.«
»Ne z dahom — z demonom, ki je povzročil naš brodom in govori grineze nesrečo.«

»Da.«
»Dobro; recite poveljniku, če je pripravljen poslušati me, ker mu moram nekaj važnega povedati.«
Pedro je odšel.
»Filip, prosta bova, toda poveljniku morate reči, da niste Aminu soprog.«
»Tega ne morem, Kranc. Nočem več lagati.«
»Skoda! Toda se ne udate mojemu načrtu, res ne vem, kako naj vse stvar izvedem. A vseeno bom poizkusil.«
»Pomagaj vam bom v vsem, le svoje žene ne morem zanikati. Ne, ne, nikdar!«
»No, dobro. Mogoče si izmisliš pravilico, ki bo ustregla obema strankama. Počakajte, da malo pomislim.«
Malo časa je vstopil poveljnik rekoč: »Kot sem čul, bi mi rada nekaj razodela. No?«
»Najprej pripelji me pred našo onega fašista.«
»Ne vem, kam naj te odpeljem?« je odvrnil poveljnik, »kaj mi hočete povedati?«
»Ali veste s kom imam opraviti, če govorite z onim onepokim pokvečenim mornarjem?«
»S holandskim mornarjem vendar.«
»Ne z dahom — z demonom, ki je povzročil naš brodom in govori grineze nesrečo.«

»Da.«
»Dobro; recite poveljniku, če je pripravljen poslušati me, ker mu moram nekaj važnega povedati.«
Pedro je odšel.
»Filip, prosta bova, toda poveljniku morate reči, da niste Aminu soprog.«
»Tega ne morem, Kranc. Nočem več lagati.«
»Skoda! Toda se ne udate mojemu načrtu, res ne vem, kako naj vse stvar izvedem. A vseeno bom poizkusil.«
»Pomagaj vam bom v vsem, le svoje žene ne morem zanikati. Ne, ne, nikdar!«
»No, dobro. Mogoče si izmisliš pravilico, ki bo ustregla obema strankama. Počakajte, da malo pomislim.«
Malo časa je vstopil poveljnik rekoč: »Kot sem čul, bi mi rada nekaj razodela. No?«
»Najprej pripelji me pred našo onega fašista.«
»Ne vem, kam naj te odpeljem?« je odvrnil poveljnik, »kaj mi hočete povedati?«
»Ali veste s kom imam opraviti, če govorite z onim onepokim pokvečenim mornarjem?«
»S holandskim mornarjem vendar.«
»Ne z dahom — z demonom, ki je povzročil naš brodom in govori grineze nesrečo.«

»Da.«
»Dobro; recite poveljniku, če je pripravljen poslušati me, ker mu moram nekaj važnega povedati.«
Pedro je odšel.
»Filip, prosta bova, toda poveljniku morate reči, da niste Aminu soprog.«
»Tega ne morem, Kranc. Nočem več lagati.«
»Skoda! Toda se ne udate mojemu načrtu, res ne vem, kako naj vse stvar izvedem. A vseeno bom poizkusil.«
»Pomagaj vam bom v vsem, le svoje žene ne morem zanikati. Ne, ne, nikdar!«
»No, dobro. Mogoče si izmisliš pravilico, ki bo ustregla obema strankama. Počakajte, da malo pomislim.«
Malo časa je vstopil poveljnik rekoč: »Kot sem čul, bi mi rada nekaj razodela. No?«
»Najprej pripelji me pred našo onega fašista.«
»Ne vem, kam naj te odpeljem?« je odvrnil poveljnik, »kaj mi hočete povedati?«
»Ali veste s kom imam opraviti, če govorite z onim onepokim pokvečenim mornarjem?«
»S holandskim mornarjem vendar.«
»Ne z dahom — z demonom, ki je povzročil naš brodom in govori grineze nesrečo.«

»Da.«
»Dobro; recite poveljniku, če je pripravljen poslušati me, ker mu moram nekaj važnega povedati.«
Pedro je odšel.
»Filip, prosta bova, toda poveljniku morate reči, da niste Aminu soprog.«
»Tega ne morem, Kranc. Nočem več lagati.«
»Skoda! Toda se ne udate mojemu načrtu, res ne vem, kako naj vse stvar izvedem. A vseeno bom poizkusil.«
»Pomagaj vam bom v vsem, le svoje žene ne morem zanikati. Ne, ne, nikdar!«
»No, dobro. Mogoče si izmisliš pravilico, ki bo ustregla obema strankama. Počakajte, da malo pomislim.«
Malo časa je vstopil poveljnik rekoč: »Kot sem čul, bi mi rada nekaj razodela. No?«
»Najprej pripelji me pred našo onega fašista.«
»Ne vem, kam naj te odpeljem?« je odvrnil poveljnik, »kaj mi hočete povedati?«
»Ali veste s kom imam opraviti, če govorite z onim onepokim pokvečenim mornarjem?«
»S holandskim mornarjem vendar.«
»Ne z dahom — z demonom, ki je povzročil naš brodom in govori grineze nesrečo.«

v Podgori. Na sporedu bo tudi petje, ki ga bo med drugim praznoval tudi domači pevski zbor, kar bo za Podgoro nekaj novega.

Velik koncert v Gorici Po letih suše bomo imeli zopet priliko slišati v Gorici nekaj res lepega.

Program koncerta je skrbno pripravljen, silno raznovrsten in obsega samo najboljše stvari iz naše in tuje glasbene literature. Nastopijo: dve solopetki, dve pianistki, recitator, kvartet na lok, ženski in mešan zbor. Nekaj posebnega je za nas mešan zbor, ki je sestavljen iz najboljših pevskih sil našega učitelstva iz vse Julijske Benecije. V mešanih zborih nastopi preko sto pevcev. — Ker vlada za ta koncert silno zanimanje in bo gledišče bržkone hitro razprodano, naj si poskrbi vsakdo vstopnice že prej. Te bodo v predprodaji v Trstu in v Gorici. Podrobnejše v prihodnji številki »Edinosti«.

Krepje. Tuk. podružnica »Bajsovega kluba« priredi v nedeljo 30. t. m. izlet na Volnik. Tovariši in prijatelji »Bajsova«, dobrodošli. Zbirališče, ex »Karplatz« ob 12.30. V slučaju slabega vremena, se bo izlet vršil prihodnje nedeljo.

DAROV

Pri volitvi župana v Materiji se je nabralo L 150 za CMD.

Književnost in umetnost

»Plebans Joannes« je imel nepričakovano sijajen uspeh: v komaj 8 dneh je bilo razprodanih 500 izvodov in je s tem prva pošiljatev popolnoma pošla. Ker je druga pošiljatev že na potu iz dunajske tiskarne, prosimo vse, da malo potrpe. Kakor hitro knjige dospo v Trst, bomo pravočasno objavili. »Faraona« je še nekaj izvodov na razpolago. — »Naša založba«.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

F. A. K. Vaš dopis prejeli, toda ga nismo mogli priobčiti. Prosim brez zamere in pišite nam zopet kaj.

»Naprej« Dornberg. Vaše pismo, s katerim naznanjate, da se bo vršila veselica v nedeljo 23. t. m., smo prejeli komaj včeraj v ponedeljek 24. t. m. predpoldne. Po poštnem pečatu se vidi, da ste dali pismo na pošto že 21. t. m., a kakor vidite rabi ekspresno pismo iz Dornberga v Trst kar štiri dni!

Borzna poročila.

Trst, dne 24. aprila 1920.

Jadranska banka	130
Cosulich	268
Dalmatia	251
Geroltnich	1430
Libera Trieste	424
Lloyd	1850
Lussino	700
Martinoli	141
Oceania	185
Premuda	375
Trpčeviči	245
Amplea	590
Cement Dalmatia	345
Cement Spalato	270

Tuja valuta na tržniškem trgu:

Trst, dne 24. aprila 1920.	
ogrsko krone	2,45 2,55
avstrijsko-nemške krone	27 — 29
češkoslovaške krone	36 — 36,65
dinarji	81,50 — 82,50
lejl	13,50 — 14,50
marke	7,10 — 7,85
dolarji	18,20 — 18,35
francoski franki	171,50 — 172
švicarski franki	356 — 360
angleški funti papirnat	81,20 — 81,60
angleški funti, zlati	91,50 — 93,50
napoleoni	73,25 73,75

Marica Rustja
Josip Rustja
ing. agr.
danes poročena
Sirijsko-Dobravljice-Tr